

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของประเทศที่กำลังพัฒนา คือ อัตรการเกิด การตายสูง ลักษณะสุขภาพไม่เหมาะสมตลอดจนลักษณะการดำรงชีวิตที่ไม่น่าพึงพอใจต่าง ๆ สภาพการณ์เหล่านี้ส่งผลมายังสุขภาพอนามัยของประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาวะเศรษฐกิจ เพราะประชากรเป็นบ่อเกิดแห่งขุมพลังหลายประเภทที่ให้การพัฒนาประเทศ ดังนั้น การยกระดับสภาวะสาธารณสุขให้ดีขึ้น ย่อมมีความจำเป็น¹ ทางหนึ่งที่จะทำได้ คือ การผลิตบุคลากรทางการแพทย์เป็นคณา แพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ ให้มีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาปรับปรุงคุณภาพตลอดจนการให้แพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ ให้เหมาะสมกับปัญหาสาธารณสุขของประเทศ คุณภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่สำเร็จออกไปแล้วนั้น จะแสดงให้เห็นผลของการศึกษาอบรมควบกับสภาวะแวดล้อมว่ามีลักษณะเฉพาะอย่างไร จึงควรจะได้มีการศึกษาหาข้อมูลที่เป็น จะตองนำมาใช้ในการวางแผนการศึกษา แพทยศาสตร์ในอนาคต เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่จะสำเร็จออกมาให้มีความเหมาะสมกับอาชีพมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ที่แล้วมาเราใช้เวลามากเกินไปในการท่องจำและทดสอบความจำ แตบกรรองทางด้านการคัดเลือกนักศึกษาที่ยินดีจะรับใช้สังคมไทย ทางด้านความรับผิดชอบต่องสังคม ควรปรับปรุงเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาเสียใหม่ ควรหาทางเลือกผู้ที่จะได้คะแนนวิชาการพอที่จะศึกษา แพทย์ เภสัชกร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹มหาวิทยาลัยมหิดล, รายงานการประมออบรมศึกษาแพทยศาสตร์ของไทยครั้งที่ 3
ณ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี วันที่ 9-11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514,
(พระนคร : ชุมชมสหกรณการชายและการขอแห่งประเทศไทย, 2514), หน้า 6.

หรือทัศนคติแพทย์ได้ แต่เต็มใจและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับใช้ประเทศชาติ² การวิจัย เพื่อทราบบุคลิกภาพของบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพแพทย์หรือเภสัชกรหรือทัศนคติแพทย์ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการคัดเลือกนักศึกษา เพราะบุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในงานอาชีพที่ตนเลือกและในการปรับตัวให้เข้ากับงานนั้น³ แอลเลอร์และซัลลิแวน⁴ (Adler and Sullivan) ได้กล่าวไว้ว่าการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจะทำให้สามารถคาดคะเนหรือเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในอนาคต

คำว่าบุคลิกภาพได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากหลายประการ เช่น ออลพอร์ต⁵ (Allport) ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพคือกระบวนการจัดส่วนประกอบทางร่างกายและจิตใจของคนแต่ละคน เป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีคุณลักษณะซึ่งสามารถอธิบายหรือวัดออกมาได้ ฮิลการ์ด⁶ (Hilgard) กล่าวว่าบุคลิกภาพคือ ลักษณะและการแสดงออกของบุคคลซึ่งเป็นตัวกำหนดการ

²ประเวศ วะสี "บทบาทของโรงเรียนแพทย์และปัญหาของประเทศ" สารศิริราช 25 (มกราคม, 2506), 103-109.

³แฟรงค์ เอคิคอต, การวางแผนเลือกอาชีพสำหรับคนหนุ่มสาว คณะนิสิตปริญญาโทสาขาการแนะแนว วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร แปล, 2504, หน้า 20.

⁴Calvin S. Hall and Gardner Lindzey, Theoris of Personality (New York : John Willey and Sons, In., 1967), pp. 134-155.

⁵Ibid., p. 8.

⁶Ernest R. Hilgard and Richard C. Atkinson, Introduction to Psychology (5 th ed. New York : Harcourt, Brace and World, Inc., 1971), p. 398.

ปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล Jung⁷ (Jung) แบ่งบุคลิกภาพออกเป็นสองมิติคือ มิติที่
 ชอบแยกตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม ชอบแสดงออก (Extroversion)
 เคมพ์⁸ (Kempf) ให้คำจำกัดความไว้ว่า บุคลิกภาพคือ แบบพฤติกรรมของการปรับ
 ตัวของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากแรงขับภายในตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม นอล⁹ (Noll)
 ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพคือ คุณลักษณะในตัวบุคคล ที่บุคคลอื่นสามารถตัดสินได้
 ว่าเขาเป็นอย่างไร ซึ่งหมายถึงผลรวมของอุปนิสัยและพฤติกรรม ได้แก่ สติปัญญา
 ความรู้ ทักษะ ความสนใจ และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่แสดงตัวออกมาเป็นพฤติกรรมและทุกสิ่งประกอบ
 กันเป็นตัวบุคคล บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลบรรลุความสำเร็จในงานอาชีพต่าง ๆ
 คนที่มุ่งหวังจะมีความสำเร็จในหน้าที่การงานจะต้องมีการปรับบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพ

⁷Hall and Lindzey, op. cit., pp. 89-91.

⁸Ross Stagner, Psychology of Personaligy (New York :
 McGraw-Hill Book Company, Inc., 1965), p. 4.

⁹Victor H. Noll, Introduction to Educational Measurement
 (Boston : Houghton Mifflin Comp., 1957), p. 277.

คน การที่จะทราบว่าคนแต่ละคนจะมีบุคลิกภาพแบบไหน อาจทำการวัดบุคลิกภาพของคนคนนั้นได้ โดยกำหนดว่าจะวัดบุคลิกภาพคนใดบ้าง ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพทั่วไปของแพทย์ เภสัชกรและทันตแพทย์โดยใช้แบบสำรวจทางจิตวิทยา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศาสตร์ในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อหาองค์ประกอบของ บุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร ทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ

สมมุติฐานของการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัยมีดังนี้

1. แพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพมีบุคลิกภาพแต่ละลักษณะทุกลักษณะไม่แตกต่างกัน
2. บุคลิกภาพโดยส่วนรวมของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการจะศึกษาองค์ประกอบของบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกรและทันตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เภสัชศาสตรบัณฑิตทันตแพทยศาสตร

บัณฑิต กอนปีการศึกษา 2512 ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยไม่นำถึง เพศ อายุ จำนวนปีที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรตอบแบบสำรวจทางจิตวิทยาซึ่งสร้างขึ้นโดย แฮริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough)

ลักษณะบุคลิกภาพที่ผู้วิจัยจะศึกษาหมายถึงลักษณะบุคลิกภาพ 16 ลักษณะที่จันทร์พรหะรินสุตและคณะ¹⁰ แปลมาจากแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย ไฮโคลอคจิกัล อินเวนทอรี ซี พี ไอ(The California Psychological Inventory- CPI) ของ แฮริสัน จี กัฟ เท่านั้น

ขอตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยถือว่า

1. คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจบุคลิกภาพ ถือว่าเป็นความรู้สึที่แท้จริงและตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ
2. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่ใช้เป็นแบบสำรวจที่สามารถวัดลักษณะบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ได้จริง โดยไม่มีความลำเอียง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
3. แพทย์ เภสัชกรและทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพจะต้องได้คะแนนรวมจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างน้อย 240 คะแนน จากคะแนนเต็ม 360 คะแนนและถือว่าเป็นตัวแทนของ แพทย์ เภสัชกรและทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰จันทร์พรหะรินสุต และคณะ, แบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (แปลและดัดแปลงจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ The California Psychological Inventory Harrison G. Gough; แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนไม่สมบูรณ์เนื่องจาก

1. ผู้วิจัยได้จำกัดกลุ่มตัวอย่างประชากร เฉพาะที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเท่านั้น การเลือกตัวอย่างประชากรต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตัดสินใจ อาจทำให้จำนวนตัวอย่างประชากรน้อยไป อาจเป็นเหตุให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้
2. ตัวแปรที่ผู้วิจัยมิได้นำเข้ามาในการวิจัย อาจมีอิทธิพลต่อลักษณะบุคลิกภาพในสภาพเศรษฐกิจ เพศ ประสบการณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรเหล่านี้โดยวิธีสุ่ม (Randomization)

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะที่วัดด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย ไฮโคลอก- จิกัล อินเวนทอรี (The California Psychological Inventory) ของแฮร์ริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) ซึ่งมี 16 ลักษณะดังนี้

1. ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ใช้อักษร Do. หมายถึงองค์ประกอบของความสามารถในการ เป็นผู้นำและมีความคิดริเริ่ม เมื่ออยู่ในกลุ่ม ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนก้าวร้าว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการชักจูงผู้อื่น เป็นตัวของตัวเอง และมีลักษณะเป็นผู้นำ ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำแสดงว่าเป็นคนเงี้ยว คึกข่า ทำข่า หลีกเลียงสภาพการณ์ที่เครียด หลีกเลียงการตัดสินใจ และไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for Status) ใช้อักษรย่อ Cs บ่งถึงความสามารถของบุคคลที่จะบรรลุถึงตำแหน่งหน้าที่ในอนาคต ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนที่มีความทะเยอทะยาน ว่องไวมีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับคนอื่น มีความสนใจกว้างขวาง ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนเฉื่อยชา ขี้อาย ความคิดอ่านและความสนใจไม่กว้างขวาง และรู้สึกอึดอัดเวลาเข้าสังคม

3. การเข้าสังคม (Sociability) ใช้อักษรย่อ Sy บุคลิกภาพด้านนี้บ่งถึงการที่บุคคลชอบเข้าสังคม ชอบพบปะคน ชอบมีส่วนร่วมในสังคม ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนชอบเข้าสังคม ชอบการแข่งขันมีความคิดฉับไวและเป็นตัวของตัวเอง ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่นอย่างมาก ทั้งในด้านการกระทำและความคิดเห็น

4. การวางตัวในสังคม (Social Presence) ใช้อักษรย่อ Sp บุคลิกภาพด้านนี้บ่งถึงลักษณะท่าทางและความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งในความสัมพันธ์และในด้านการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนฉลาด กระตือรือร้น มีจินตนาการ กว้างขวาง ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความลังเลในการตัดสินใจ ไม่มีความคิดเห็นเป็นตัวของตัวเอง

5. การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ใช้อักษรย่อ Sa บุคลิกภาพด้านนี้บ่งถึงคุณค่าในตัวของบุคคล การยอมรับตนเอง ความสามารถในการคิดและทำอย่างมีอิสระ ถ้าได้คะแนนสูงในลักษณะนี้ แสดงว่าเป็นคนฉลาด กล้าพูด กล้าก้าว เอาตนเองเป็นที่ตั้ง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนต้องพึ่งคนอื่น ไม่มองไวและมีความสนใจอยู่ในวงแคบ

6. ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of Well being) ใช้อักษรย่อ wb บ่งถึงลักษณะของบุคคลที่ไม่ค่อยมีความกังวลใจ ไม่ขiangบน ถ้าได้คะแนนสูงว่าเป็นคนที่ดี อยู่เสมอ มีความทะเยอทะยาน และเป็นคนที่ทำงานเพื่องาน ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนไม่มีความทะเยอทะยาน และมีความสนใจอยู่ในวงแคบ

7. ความรับผิดชอบ (Responsibility) ใช้อักษรย่อ Re บุคลิกภาพด้านนี้บ่งถึง ลักษณะของบุคคลที่เชื่อถือได้ มีความเอาใจใส่ในกิจการงาน เป็นคนที่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนที่ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความรับผิดชอบ ละเอียครอบคอบพึ่งตนเองและเกรงกลัวต่อบาป ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนเจ้าอารมณ์ เกียจคร้าน เปลี่ยนแปลงง่ายและเป็นคนไม่น่าเชื่อถือ

8. การควบคุมตนเอง (Self Control) ใช้อักษรย่อ Se บ่งถึงระดับของการควบคุมตนเอง การเป็นคนไม่ทำอะไรตามอารมณ์ หรือถือตนเองเป็นที่ตั้ง ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนเยือกเย็น สุขุม อคทน ซื่อสัตย์ เข้มงวดในงานของตนเองและในความคาดหวัง-

เกี่ยวกับผู้อื่นถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนทำอะไรตามอารมณ์ คุ้นเคยง่าย ถือตนเองเป็นที่
ตั้ง ก้าวร้าวและเป็นคนเห็นแก่ตัว

9. ความอดทน(Tolerance) ใช้อักษรย่อ T๐ บุคลิกภาพค่านี้นับถึงลักษณะ
ของบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูงแสดงว่าเป็นคนที่มีความอดทนมี
ความคิดแจ่มชัด มีความสามารถทางสมอง มีความสามารถในการใช้ภาษาสูง มีความสนใจกว้าง
ขวางถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนช่างระแวง สันนิโคษ

10. การสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น(Good Impression) ใช้อักษรย่อ ๑1

บุคลิกภาพค่านี้นับถึงลักษณะของบุคคลที่สามารถสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น
มีความพะวงกับปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตน ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนให้ความร่วมมือกับผู้อื่น
ชอบช่วยเหลือ ชอบสังคม ชยัน พะวงในการสร้างความประทับใจให้แกผู้อื่น ถ้าได้คะแนนต่ำ
แสดงว่าเป็นคนเก็บกด ระวังระวัง ไม่ทำตัวสนิทสนมกับผู้อื่น เอาตนเองเป็นที่ตั้งโดยไม่สนใจ
กับความต้องการของผู้อื่น

11. ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก(Communality) ใช้อักษรย่อ ๑๓ นับถึงระดับ
ที่บุคคลจะสามารถตอบคำถามใดก็ตามที่คนส่วนมากตอบ ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนเชื่อถือได้
มีวาทะศิลป์ มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ และรู้จักบาปบุญคุณโทษ มีสามัญสำนึกและการตัดสินใจที่ดี
ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าไม่มีความอดทน เปลี่ยนแปลงง่าย คุ้นเคยง่าย สับสน ซ้ำเติม ไม่มีสมาธิ
มีความขัดแย้งและปัญหาภายในตนเอง

12. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น(Achirvement Via Conformity) ใช้อักษร
ย่อ A๐ บุคลิกภาพค่านี้นับถึงลักษณะความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จ
เมื่อปฏิบัติตามกลุ่ม ถ้าได้คะแนนแสดงว่าเป็นคนที่มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มั่นคง จริงใจ
ชยัน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนอึดมั่น ไม่มีความมั่นคงทางใจ มอง
ชีวิตการงานของตนในแง่ร้าย

13. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง(Achievement Via Independent) ใช้อักษรย่อ A1
บุคลิกภาพค่านี้นับถึงลักษณะของความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้เกิดสัม-
ฤทธิ์ผลในทุกสภาพการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตน ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนมีความ

พร้อมทางจิตภาวะ เป็นคนเข้มแข็ง มีอำนาจเหนือผู้อื่น เห็นการณ์ไกล พึ่งตนเองได้ มีความเฉลียวฉลาดและการตัดสินใจที่เยี่ยมยอด ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนเก็บกด มีความกระวนกระวายไม่มีความพอใจอยู่ที่อำนาจผู้อื่นและไม่เข้าใจตนเอง

14. ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual Efficiency) ใช้อักษรย่อ Ie บ่งถึงระดับประสิทธิภาพทั้งด้านส่วนตัวและสมองซึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคล ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนมีความคิดกระจ่างแจ้ง มีความสามารถ ฉลาด วางแผนก่อนทำงาน และต้นท้าวอยู่เสมอ ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนสับสน ไม่มีความกระตือรือร้น ชอบทำตามประเพณีนิยมและขาดการควบคุมตนเอง

15. ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) ใช้อักษรย่อ Fx บ่งถึงลักษณะของบุคคลที่สามารถจะปรับตัวได้ทั้งในด้านความคิดและพฤติกรรมทางสังคม ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนชอบการผจญภัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์ขัน ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนระมัดระวัง มีความกังวลใจ ชยัณ เข้มงวด ทำตามระเบียบแบบแผนประเพณีที่วางไว้

16. ความมีลักษณะหญิง (Femininity) ใช้อักษรย่อ Fo บ่งถึงความสนใจของเพศหญิงและเพศชาย ถ้าได้คะแนนในลักษณะสูง แสดงว่ามีความสนใจแบบผู้หญิง ออกทน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อ่อนโยน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเกรงกลัวตอบาย ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนชอบสังคม หัวแข็ง มีความทะเยอทะยาน มีความสนใจแบบผู้ชาย เป็นคนตรงไปตรงมาทนความลาซาและความดั่งเลไม่ได้อ

แพทย์ หมายถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตก่อนปีการศึกษา 2512

เภสัชกร หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิตก่อนปีการศึกษา 2512

ทันตแพทย์ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา

2512

เกณฑ์ หมายถึง คุณสมบัติในด้านความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ และทัศนคติบางประการที่ปรากฏอยู่ในแบบประเมินผลการประกอบอาชีพสำหรับใช้วัดความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

แพทย์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หมายถึงแพทย์ที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ ตามเกณฑ์
มีผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกสรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หมายถึงเกสรที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ ตาม
เกณฑ์ที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หมายถึงทันตแพทย์ที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ ตาม
เกณฑ์ที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น

โรงพยาบาล หมายถึงสถานที่ให้บริการด้านการแพทย์ที่กระทรวงสาธารณสุขได้
กำหนดให้เป็นโรงพยาบาลซึ่งประกอบด้วยโรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ เช่น โรงพยาบาล
หญิง โรงพยาบาลพระพุทธบาท โรงพยาบาลในสังกัดกรมอนามัย เช่น โรงพยาบาลนราธิวาส
ราชนครินทร์ โรงพยาบาลในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เช่น โรงพยาบาล
กลาง โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม เช่น โรงพยาบาลพระมงกุฎ โรงพยาบาลภูมิพล
อดุลยเดช

โรงเรียนแพทย์ หมายถึงสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการสอน การบริหารและ
การวิจัยทางด้านการแพทย์โดยตรง อันได้แก่คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์ คณะแพทยศาสตร์โรง
พยาบาลรามาธิบดี และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

สอน หมายถึงการสอนวิชาทางด้านการแพทย์ ซึ่งประกอบด้วยวิชาการ ปรีคลินิก
และคลินิกแก่นักศึกษาแพทย์และแพทย์ และรวมการสอนวิชาทางการแพทย์แก่บุคคลอื่น ๆ เช่น
นักศึกษาพยาบาล

วิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการแพทย์และวิทยาศาสตร์การแพทย์ รวม
ทั้งงานวิเคราะห์เครื่องมือและอาหารเป็นต้น

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

อาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของ คนหนุ่มสาวโดยทั่วไป แพทย์ที่มีคุณภาพยังเป็นที่ต้องการของวงการแพทย์สาขาต่าง ๆ แพทย์ทุกคนมีโอกาสที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากการเพิ่มของจำนวนประชากร วิธีการตรวจรักษาและการวินิจฉัยโรคแผนใหม่ วิชาการแพทย์มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตคงจะเห็นได้จากการวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับอาหาร การรักษาโรคอย่างมีระเบียบแบบแผน การเพิ่มจำนวนอายุขัยเฉลี่ยของประชากร¹¹ ในสถานะที่เป็นฝ่ายส่งเสริมให้ประชากรของประเทศมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บซึ่งเป็นเครื่องบั่นทอนเศรษฐกิจ กำลังกายและสติปัญญาของคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นแพทย์จึงเป็นผู้ที่มีฐานะสูงในสังคม ดังที่นายแพทย์อวย เกตุสิงห์¹² กล่าวไว้ว่า โดยประเพณีประชาชนเพ่งเล็งแพทย์ควยสายตาที่แตกต่างกับที่ใช้แก่บุคคลในอาชีพอื่น เขามีความรู้ดีกว่า แพทย์ต้องมีความโกรธ ความโลภ ความหลง น้อยกว่าคนอื่น ๆ แพทย์โดยอุทิศตนต้องไม่เห็นแต่ลาภสักการะเป็นส่วนใหญ่ ต้องประกอบกรณียะเพื่อบรรเทาทุกข์เป็นเบื้องต้น เพื่อผลประโยชน์เป็นเบื้องตาม แพทย์ยอมใช้ความรู้ และความชำนาญเพื่อแลกกับความปลอดภัย และความปราศจากโรคของผู้อื่น มิใช่เพื่อแลกกับทรัพย์สินในการปฏิบัติหน้าที่ แพทย์ยอมต้องมีความมั่นคง สามารถระงับโทสะซึ่งจะพลุ่งพล่านขึ้น เนื่องจากการกระทำอันธเท่าไม่ถึงการณ์ของคนไข้หรือญาติคนไข้ แพทย์ต้องมีความหนักแน่นไม่หวั่นไหวง่าย ต้องมีสติสามารถกระทำหน้าที่ได้แม้ในยามฉุกเฉิน สำหรับแพทย์ที่อุทิศตัวเพื่องานมีความอดทนและความบากมั้นยอมจะประสบความสำเร็จในงานอาชีพได้ การที่จะเป็นแพทย์ที่สมบูรณ์แบบจะต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์พัฒนา¹³

¹¹Alan R. Bleick, Your Career in Medicine (New York: Devision of Pocket Books, Inc., 1965), p. 1-9.

¹²อวย เกตุสิงห์, "แคทมอใหม่-อคุดาน' อูปม' กเร", สารศิริราช 13 (เมษายน, 2504), 219-211.

¹³Alan R. Bleick, op. cit., p. 9.

คำคม¹⁴ ไท่กล่าวถึงคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของบุคคลที่จะเป็นแพทย์ไว้ดังนี้

1. ต้องมีเขาวนปัญญา มีความสามารถทางการเรียนสูง
2. ต้องมีวินัยในตนเองคือมีสมาธิ สามารถกำหนดการทำงานประจำวันของตนเองแล้วยึดถือทำตามได้
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อในความสามารถของตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะทำให้คนไขศรัทธา
4. มีความเมตตาากรุณา
5. มีความใจกว้างพร้อมที่จะรับทฤษฎีใหม่ ๆ
6. มีความมาตรฐานค่านิยมจริยธรรมสูง
7. มีความเสมอตนเสมอปลายรู้จักกาลเทศะ
8. มีลักษณะภายนอกที่น่าดู คือสะอาดแต่งกายดี
9. มีการพิจารณาที่ดี ไมมองอะไรแต่เพียงผิวเผิน และมีการตัดสินใจที่ดี
10. มีความอดทนทั้งร่างกายและอารมณ์

วิลเลียม แมคซเวล¹⁵ ได้ทำการศึกษาเรื่องนักศึกษาแพทย์กับงานด้านสาธารณสุขในชนบท โดยส่งแบบสอบถามฉบับภาษาไทยไปยังนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ของโรงเรียนแพทย์สามแห่ง พบว่าเกี่ยวกับความต้องการในการเลือกสถานที่ประกอบอาชีพ ประมาณร้อยละ 49 ต้องการอยู่ในพระนครและธนบุรี ร้อยละ 10 ต้องการอยู่รอบพระนคร ร้อยละ 5 ต้องการอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 10 ต้องการอยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 13 ต้องการอยู่ภาคกลาง ร้อยละ 8 ต้องการอยู่ภาคใต้ เกี่ยวกับความต้องการในการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ร้อยละ 75 สนใจงานในโรงเรียนแพทย์ในกรุงเทพฯ และโรงพยาบาลของกรมการแพทย์ เกือบจะไม่มี (ไม่ถึงร้อยละ 1) ผู้สนใจงานในสถานีอนามัยของกรมอนามัยหรือศูนย์บริการของเทศบาล

¹⁴William Sam Kalb, Your Future as a Physician (New York: Richards Rasen Press, Inc., 1963), pp. 52-56.

¹⁵William Maxwell, Thai Medical Student and Rural Health Service (Bangkok : USOM, 1967), pp. 111-V, 20-21, 45-72.

เกี่ยวกับเพศพวบนักศึกษาปีที่ 4 ชายมีความสนใจในการทำงานในชนบทมากกว่าหญิงเล็กน้อยขอคนพบของแมกซ์เวลตรงกับที่ ภาวินี อริยกุลกาญจน์¹⁶ ได้ติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ที่จะสำรวจการประกอบอาชีพของบัณฑิต โดยเฉพาะที่ประกอบอาชีพแพทย พวบบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ เกือบทั้งหมดประกอบอาชีพแพทยและ ลักษณะการกระจายของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพแพทยส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และที่เหลือกระจายในภาคเหนือมากกว่าภาคอื่นเล็กน้อย การกระจายในหน่วยงานลักษณะต่าง ๆ นั้นพบว่ากระจายในโรงพยาบาลและโรงเรียนแพทยมากกว่าในศูนย์บริการอนามัยและสถานอนามัย บัณฑิตเกือบทั้งหมดกระจายอยู่ในหน่วยงานที่สังกัดรัฐบาล งานหลักของบัณฑิตส่วนใหญ่คือ การตรวจรักษาและป้องกันโรค และเพศมีความสัมพันธ์ต่อการประกอบอาชีพในเขตความเจริญของท้องถิ่น ภาคและลักษณะของหน่วยงาน

ละออ พงษ์พานิช¹⁷ ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มชนบางอาชีพ คือบุคคลในวิชาชีพครู แพทย์ วิศวกร โดยใช้แบบสำรวจความต้องการ(The Edwards Personal Preference Schedule) ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มที่เปรียบเทียบกันดังนี้คือ แพทย์หญิงมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการขอความช่วยเหลือและความต้องการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น และความต้องการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่นและความต้องการคนเพื่อนต่างเพศ แพทย์ชายมีความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่นและความต้องการก้าวร้าวมากกว่าครูชาย แต่น้อยกว่าในด้านความเป็นระเบียบ ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

¹⁶ภาวินี อริยกุลกาญจน์, " การติดตามผลบัณฑิตแพทยศาสตร์ " (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

¹⁷ละออ พงษ์พานิช, " การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มชนบางอาชีพ " (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

อบอวล หกสุวรรณ¹⁸ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้านและความ
 เกรงใจของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ โดยใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ (Sixteen Personality
 Factor Questionnaires' Form B) และแบบสอบถามวัดความเกรงใจ พบว่ากลุ่มอาชีพแพทย์
 มีบุคลิกภาพในด้านทำตามความเป็นจริง ซึ่งหมายถึงมีการพิจารณาที่เหมาะสม ถ้อยการปฏิบัติใ้ใจจริง
 ระมัดระวัง และมีบุคลิกภาพในด้านที่สามารถสังเกตเห็นการณ์ไกล มีการควบคุมอารมณ์มากกว่ากลุ่ม
 อาชีพครู แพทย์ชายมีบุคลิกภาพในด้านประสาทมั่นคง ซึ่งหมายถึงใจคอหนักแน่น ปรับจิตใจ
 ใ้คงาย มีบุคลิกภาพในด้านกล้าสังคม ซึ่งหมายถึงชอบพบปะคน ชอบเสี่ยงภัยทดลองแคล้วมากกว่า
 แพทย์หญิงซึ่งค่อนข้างขี้อาย ซึ่งหมายถึงชอบปลื้กตัว สงบเส็งี่ยม แต่แพทย์หญิงมีความเกรงใจ
 มากกว่าแพทย์ชาย ครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือตนเป็นใหญ่ ซึ่งหมายถึงเชื่อมั่นในตนเอง การรว
 ยินยอมความคิดเห็นของตนเองมากกว่าแพทย์ชาย ซึ่งค่อนข้างยอมตน ซึ่งหมายถึงมีความอ่อนน้อม
 ประนีประนอมและ เมตตาการุณา

เผ่าทิพย์ จำปาเทศ¹⁹ ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของกลุ่มชนบางอาชีพต่อบทบาท
 สตรีไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของสตรีไทยของบุคคลในอาชีพ
 ต่าง ๆ สามอาชีพคือ ครู แพทย์ และวิศวกร พบว่าครู แพทย์ และวิศวกรมีความเห็นต่อบทบาท
 ของสตรีไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ครูมีความเห็นตรงกับคนส่วนมากมากที่สุด และวิศวกรน้อย
 ที่สุด

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศ โดมิโน²⁰ (Domino) ได้วิจัยบุคลิกภาพของ
 แพทย์ที่เลือกสาขาวิชาต่างกันพบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาแพทย์ทั่วไปเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพชอบ

¹⁸อบอวล หกสุวรรณ, " การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในกลุ่มอาชีพครู
 กับแพทย์" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2516).

¹⁹เผ่าทิพย์ จำปาเทศ, "ความคิดเห็นของกลุ่มชนบางอาชีพต่อบทบาทของสตรีไทย"
 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2517).

²⁰George Domino, "Personality Patlerns and Choice of Medical
 Specialty," Disreretation Abstracts B, Vol 28 (October December, 1967),
 p. 1694 B.

ชายเหลือผู้ชอบการรักษาแต่คนข้างเป็นคนหัวเก่า เครื่องครัดชอบธรรมเนียม ไม่ชอบการรุนแรง ชอบการฝึกฝน นักศึกษาที่เรียนศัลยศาสตร์มีใจคงมั่นคง แน่วแน่ หัวคือ กล้าโกลาเสี่ย เป็นตัวของตัวเอง และมีความเป็นระเบียบ นักศึกษาที่เลือกเรียนเป็นจิตแพทย์ เป็นผู้ที่ปรับตัวง่าย ยืดหยุ่น เป็นคนกระตือรือล้นชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่อดทนต่องานประจำ ยอมรับความต้องการของผู้ เป็นตัวของตัวเอง คนข้างหัวรั้น และถือตนเป็นสำคัญ ส่วนนักศึกษาที่เลือกเป็นแพทย์โรครภายใน เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและมีคุณธรรมสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี คือสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีสติรอบคอบ

มาส์ช²¹ (Marsh) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพของแพทย์ประจำบ้านที่เป็นอเมริกันกับที่เป็นคนต่างชาติ โดยใช้แบบสอบถาม กอร์ดอน เพอร์ซันแนล โพรไฟล์ (The Gordon Personal Profile) และการสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยวัดบุคลิกภาพ 4 ด้านคือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ และการชอบสมาคม พบว่ากลุ่มแพทย์อเมริกันทำคะแนนสูงกว่ากลุ่มมาตรฐานในด้านความมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความรับผิดชอบ และความมั่นคงทางอารมณ์ ส่วนกลุ่มแพทย์ต่างชาติได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มมาตรฐานในด้านความรับผิดชอบ แต่ต่ำกว่าในด้านกร ชอบสมาคม

วัลด์แมน²² (Waldman) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของทันตแพทย์สองกลุ่มคือกลุ่มที่เลือกเรียนศิลปศาสตร์ กับกลุ่มที่เรียนวิทยาศาสตร์ธรรมชาติอย่างเดียวกันขณะที่เตรียมทันตแพทย์

²¹Gayle G. Marsh and Jacob L. Halberstan, "Personality Stereotypes of United States and Foreign Medical Residents," The Journal of Social Psychology, 68 (April, 1966), pp. 187-196.

²²Howard Bany Waldman "A Study of the Performance of Community Activities by Private Dental Practitioners as Related to Undergraduate Predental Education, dental School Academic Performance, and Professional Carcer Status," Dissertation Abstracts B, Vol. 31, No. 12 (June, 1971), p. 7383-B.

โดยส่งแบบสอบถามไปยังทันตแพทย์ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนทันตแพทย์สองแห่งในมลรัฐโอไฮโอ จากการวิเคราะห์แบบสอบถามพบว่า การปฏิบัติงาน และรายได้ของทันตแพทย์ที่เลือกเรียนศิลปศาสตร์ในชั้นเตรียมทันตแพทย์ไม่มีความแตกต่างจากการปฏิบัติงานและรายได้ของทันตแพทย์ที่เรียนเนื้องานทางวิทยาศาสตร์ ในชั้นเตรียมทันตแพทย์

แมรี หลุยส์²³ (Mary Louise) ได้ทำการวิเคราะห์ตัวประกอบที่สามารถใช้ทำนายความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยอาร์แกนส์ส คิวแปร์อิสระ คือตัวประกอบทางด้านการศึกษาและประวัติส่วนตัว ตัวแปรตามคือแอมเฉลี่ยสะสมตลอดสามปี ไคแกชันเตรียมเภสัชศาสตร์สองปีและชั้นปีที่หนึ่ง ผลการวิจัยพบว่าวิธีการคัดเลือกนักศึกษาโดยใช้แอมเฉลี่ยสะสมของนักเรียนเตรียมเภสัชศาสตร์ เป็นเครื่องทำนายความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ได้ดีที่สุด ส่วนเคิร์ก(Kirk) ได้สำรวจทัศนคติต่ออาชีพ การปฏิบัติงาน อาชีพ และความสนใจต่อวิชาชีพของเภสัชกรหญิงจำนวน 1341 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะและทัศนคติของเภสัชกรหญิง การทำงานและเพื่อปรับปรุงเอกสารแนะนำสำหรับผู้หญิงที่สนใจอาชีพนี้ การสำรวจพบว่ามีร้อยละ 75 มีครอบครัวและมีบุตรโดยเฉลี่ย 2.2 คน เภสัชกรส่วนใหญ่ทำงานเต็มเวลาและต้องการศึกษาต่อ จากการทำแบบสำรวจทัศนคติต่อวิชาชีพ เอสวีไอบี (The Strong Vocational Interest Blank for Women) พบว่าเภสัชกรหญิงมีความพอใจในวิชาชีพของตน คะแนนที่ได้จากการทำแบบสำรวจครั้งนี้ได้นำไปใช้เป็นปกติวิสัย สำหรับการทำแบบสำรวจครั้งต่อไป

²³Mary Louise Braden Spencer, "Analysis of Certain Factors Associated with Success in the University of Arkansas School of Pharmacy," Dissertation Abstracts B, Vol. 31, No. 3 (September, 1970), p. 1614-B.

²⁴Kenneth Wilson Kirk, "A National Survey of Women Pharmacists: Their Attitude, Career Practice Patterns, and Vocational Interests," Dissertation Abstracts B, Vol 33, No 6 (December, 1972), p 2675-B.

การวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของแพทย์โดยทั่วไป นอก
นั้นเป็นการสำรวจการทำงานของทันตแพทย์ การสำรวจทัศนคติและการทำงานของเภสัชกรซึ่งเป็น
การวิจัยของต่างประเทศ ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกรและทันต
แพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าจะประโยชน์ในการ
สร้างบุคลิกภาพของบุคคลในวิชาชีพให้เหมาะสมกับสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย